

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 2746/23
21.6.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Ивана Негића, председника већа, Весне Филиповић и Олге Арсовић, чланова већа, у парници тужиоца Raiffeisen banka а.д. Београд, Булевар Зорана Ђинђића број 64а, против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Владан Стојиљковић адвокат из Београда, улица Македонска број 19, ради дуга, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П 13948/21 од 21.02.2023. године, у седници већа одржаној дана 21.06.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П 13948/21 од 21.02.2023. године у делу става другог изреке којим је тужени АА из ... обавезан да тужиоцу Raiffeisen banka а.д. Београд на име дуга исплати и то на основу Уговора о кредиту број ... од 30.03.2006. године и уговора о јемству број ... од 30.03.2006. године, са стањем на дан 14.07.2022. године износ од 11.072,19 евра са законском затезном каматом у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за 8% поена на износ од 6.034,95 евра почев од 15.07.2022. године, па до коначне исплате, и на основу уговора о кредиту број ... од 05.09.2007. године и уговора о јемству број ... од 05.09.2007. године, са стањем на дан 14.07.2022. године, износ од 14.061,40 евра са законском затезном каматом у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за 8% поена на износ од 6.874,00 евра почев од 15.07.2022. године, па до коначне исплате, као и трошкове извршног поступка у износу од 110.750,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде и ставу трећем изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П 13948/21 од 21.02.2023. године у преосталом делу става другог изреке тако што се тужени АА из ... **ОБАВЕЗУЈЕ** да тужиоцу Raiffeisen banka а.д. Београд, досуђени износ главног дуга и законске затезне камате, исплати у динарској противвредности по средњем курсу НБС

на дан исплате, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде, док се тужбени захтев којим је тражена исплата динарске противвредности по продајном курсу банке на дан плаћања, **ОДБИЈА** као неоснован.

ОДБАЦУЈЕ СЕ жалба туженог изјављена против става првог пресуде Првог основног суда у Београду П 13948/21 од 21.02.2023. године као недозвољена.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Ставом првим изреке ожалбене пресуде укинута је у целости решење о извршењу истог првостепеног суда Ив 97321/12 од 06.08.2012. године. Ставом другим изреке усвојен је тужбени захтев, па је тужени обавезан да тужиоцу на име дуга исплати и то на основу уговора о кредиту број ... од 30.03.2006. године и уговора о јемству број ... од 30.03.2006. године, са стањем на дан 14.07.2022. године износ од 11.072,19 евра, као и законску затену камату у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање, увећане за 8 процентних поена на износ од 6.034,95 евра почев од 15.07.2022. године, па до коначне исплате, све у динарској противвредности по продајном курсу банке за девизе на дан плаћања, и на основу уговора о кредиту број ... од 05.09.2007. године и уговора о јемству број ... од 05.09.2007. године са стањем на дан 14.07.2022. године износ од 14.061,40 евра, као и законску затену камату у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за 8 процентних поена на износ од 6.874,98 евра почев од 15.07.2022. године па до коначне исплате, све у динарској противвредности по продајном курсу банке за девизе на дан плаћања, као и трошкове извршног поступка у износу од 110.750,00 динара у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде, под претњом принудног извршења. Ставом трећим изреке тужени је обавезан да тужиоцу на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 69.300,00 динара у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

Против наведене пресуде тужени је благовремено изјавио жалбу због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права. Трошкове другостепеног поступка је тражио и определио.

Испитујући правилност и законитост првостепене пресуде у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку - ЗПП ("Службени гласник РС" број 72/11, са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд је нашао да је жалба делимично основана, а делимично недозвољена.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које овај суд као другостепени пази по службеној дужности. Апелациони суд налази да није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП-а, на коју се жалбом посебно указује, јер првостепена пресуда садржи јасне, потпуне и

непротивречне разлоге о чињеницама важним за правилно одлучивање, који нису у супротности са садржином изведених доказа у списима, док је изрека пресуда јасне и не противречи разлозима исте датим у образложењу.

Према стању у списима предмета тужилац је пред првостепеним судом дана 16.02.2010. године поднео предлог за извршење на основу веродостојне исправнице, број ... од 30.03.2006. године и број ... од 05.09.2007. године, против извршног дужника овде туженог, који предлог је усвојен те је донето решење о извршењу Ив 97321/12 од 06.08.2012. године, којим је тужени обавезан да тужиоцу на име дуга исплати износ од 6.165,69 евра у динарској противвредности по продајном курсу банке на дан плаћања са законском затезном каматом почев од 07.11.2008. године па до коначне исплате, и износ од 7.133,66 евра у динарској противвредности по средњем курсу банке на дан плаћања са законском затезном каматом почев од 06.12.2008. године, па до коначне исплате, као и трошкове извршног поступка у износу од 55.350,00 динара. Одлучујући о приговору извршног дужника на наведено решење о извршењу, првостепени суд је решењем Ив 97321/12 од 25.10.2012. године ставио ван снаге наведено решење о извршењу у делу у коме је одређено извршење и одредио да се поступак наставља као поводом приговора поводом платног налога.

Према утврђеном чињеничном стању, дана 30.03.2006. године између тужиоца као повериоца и туженог као јемца закључен је уговор о јемству број ..., а поводом уговора о кредиту број ... од 30.03.2006. године, који је тужилац као давалац кредита закључио са ... д.о.о. ..., као корисником кредита коме је одобрен кредит у износу од 15.000 евра у динарској противвредности по куповном курсу банке на дан пуштања кредита у тецај са роком отплате од 36 месечних рата. Наведеним уговором о јемству тужени се обавезао као јемац платац да ће повериоцу на први позив и безусловно исплатити доспелу обавезу дужника у износу и на начин како је то предвиђено уговором о кредиту број ..., те да ће ради обезбеђења преузете обавезе јемац доставити банци одговарајући број бланко сопствених меница са клаузулом "без протеста". Дана 05.09.2007. године између тужиоца као повериоца и туженог као јемца закључен је уговор о јемству број ... а поводом уговора о кредиту број ... од 05.09.2007. године, који је тужилац као давалац кредита закључио са ... д.о.о. ... као корисником кредита коме је одобрен кредит у износу од 15.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу банке на дан пуштања кредита у тецај са роком отплате од 12 месечних рата. Наведеним уговором о јемству од 05.09.2007. године тужени се обавезао као јемац платац да ће повериоцу на први позив и безусловно исплатити доспелу обавезу дужника у износу и на начин како је то предвиђено уговором о кредиту број ..., те да ће ради обезбеђења преузете обавезе јемац доставити банци одговарајући број бланко сопствених меница са клаузулом "без протеста". Месечне рате по одобреним кредитима нису уредно отплаћиване, па је уговор о кредиту број ... проглашен доспелим дана 06.11.2008. године, а уговор о кредиту број ... дана 05.12.2009. године. Дуг по уговору о кредиту број ..., на дан 14.07.2022. године износи 11.072,19 евра, од чега износ од 6.034,95 евра, представља главницу, а износ од 5.037,24 евра представља затезну камату обрачунату до 14.07.2022.године. Дуг по уговору о кредиту број ... на дан 14.07.2022. године, износи 14.061,40 евра, од чега износ од 6.884,98, евра, представља главницу, а износ од 7.186,42 евра представља затезну камату обрачунату до 14.07.2022.године. До момента проглашења кредита доспелим обрачуната је уговорена каматна стопа.

Налазећи да је тужени као јемац платац преузео испуњење доспелих обавеза главног дужника по наведеним уговорима о кредиту, а по основу закључених уговора о јемству, да нити главни дужник нити тужени као јемац платац нису испунили доспеле обавезе главног дужника из уговора о кредиту, првостепени суд је нашао да је потраживање тужиоца према туженом основано у смислу члана 262 став 1, члана 997 и члана 1004 став 3 Закона о облигационим односима.

Одлучујући о висини тужбеног захтева, првостепени суд је прихватајући у целости налаз и мишљење судског вештака економско финансијске струке, туженог обавезао да тужиоцу на име дуга исплати по основу уговора о јемству од 30.03.2006. године износ од 11.072,19 евра, са каматом на износ главнице од 6.034,95 евра, почев од 15.07.2022. године до исплате и по основу уговора о јемству од 05.09.2007. године износ од 14.061,40 евра са затезном каматом на износ главнице од 6.874,98 евра, почев од 15.07.2022. године до исплате, с обзиром да је затезна камата на наведене износе главница за оба дуга обрачуната до 14.07.2022. године, а све у динарској противвредности сходно члану 395 Закона о облигационим односима, према продајном курсу банке на дан плаћања. Тужиоцу су досуђени и трошкови извршног поступка у износу од 110.750,00 динара и то на име плаћених судских такси. Првостепени суд је применом члана 460 став 4 ЗПП укинуо у целости решење о извршењу првостепеног суда од 06.08.2012. године, одлучивши као у ставу првом изреке.

Оваква одлука првостепеног суда се делимично може прихватити као правилна и законита.

Како из потпуно и правилно утврђеног чињеничног стања произилази, да главни дужник ... д.о.о. ... у својству корисника кредита, није испунио обавезе из уговора о кредиту који је закључио са тужиоцем као даваоцем кредита дана 30.03.2006. године и 05.09.2007. године, да се тужени уговорима о јемству закљученим дана 30.03.2006. године и 05.09.2007. године према тужиоцу као повериоцу главног дужника, обавезао да ће на први позив и безусловно, исплатити доспелу обавезу дужника у износу и на начин како је уговорено наведеним уговорима о кредитима, да доспео а неизимирени дуг главног дужника по уговору о кредиту од 30.03.2006. године укупно износи 11.072,19 евра, од кога главница износи 6.034,95 евра, а затезна камата обрачуната на наведени износ главнице до 14.07.2022. године износи 5.037,24 евра, односно да дуг по уговору о кредиту од 05.09.2007. године износи 14.061,40 евра од чега главница износи 6.874,98 евра, а затезна камата обрачуната на износ главног дуга до 14.07.2022. године износи 7.186,42 евра, при чему је уговорена камата обрачуната до дана проглашења кредита доспелим, то је правилном применом члана 17, члана 262, члана 277, члана 997 и члана 1004 Закона о облигационим односима, првостепени суд одлучио као у ставу другом изреке.

Неосновани су жалбени наводи да првостепени суд није могао да укине решење о извршењу Ив 97321/12 од 06.08.2012. године, као у ставу првом изреке а да потом ставом другим изреке одлучује о захтеву туженог да тужиоцу исплати веће износе од износа које је извршни поверилац-тужилац тражио у предлогу за извршење и износа који је извршни дужник обавезан да плати извршном повериоцу ставом првим решења о извршењу од 06.08.2012. године, с обзиром да је укидањем наведеног решења о извршењу првостепени суд захтев тужиоца оценио као неоснован у целости, те да је

првостепени суд на тај начин одлучио о захтеву о коме није могао да одлучи у овом поступку. Одредбом члана 460 став 4 ЗПП прописано је да у одлуци о главној ствари суд ће да одлучи да ли платни налог у целини или делимично остаје на снази или се укида. Одредбом члана 49 став 4 Закона о извршењу и обезбеђењу (“Службени гласник РС” број 31/11...139/15), који је важио у време доношења наведеног решења о извршењу, било је прописано да у случају из става 2 тог члана, ако извршни дужник учини вероватним наводе из приговора којим решење побија у делу у ком је обавезан да намири потраживање, суд ће ставити ван снаге решење о извршењу, у делу у коме је одређено извршење и одредити да се поступак наставља као поводом приговора против платног налога. Против решења о стављању ван снаге решења о извршењу није дозвољен приговор. Из наведених законских одредби произилази да решење о извршењу има два дела: обавезујући и одређујући. Изјављен приговор против решења о извршењу је произвео решењем укинут одређујући део решења о извршењу, док је по обавезујућем делу у даљем току поступка као парничном одлучивано о захтеву тужиоца на који се имају применити одредбе Закона о парничном поступку, па и одредбе чланова о преиначењу тужбе, смањењем или повећањем тужбеног захтева, и у односу на који се могу истицати сви законом прописани материјални и процесно правни приговори. Стога је првостепени суд као парнични, супротно жалбеним наводима туженог, био овлашћен да одлучује о прецизираном тужбеном захтеву тужиоца учињеног након налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке, у ком случају је сходно члану 460 став 4 ЗПП одлучено да се решење о извршењу у обавезујућем делу укине у целости и одлучи о тужбеном захтеву тужиоца, како је то учињено ожалбеном пресудом.

Жалбени наводи којима се указује да тужилац нема право да потражује износ од 5.037,24 евра односно 7.186,42 евра с обзиром да наведени износи представљају обрачунату затезну камату на износ главнице дуга по уговорима о кредиту од 30.03.2006. и 05.09.2007. године, будући да обрачунату затезну камату као самостално потраживање-главни дуг тужени дугује тек када плати главни дуг од када тужилац стиче право да поднесе суду захтев за њену исплату, такође су неосновани. Ово имајући у виду да тужилац има право да захтева сходно одредби члана 277 Закона о облигационим односима и затезну камату на доспео неизмирени главни дуг, те да наведени износи, а који представљају обрачунату затезну камату на износ главнице дуга настале неиспуњењем обавеза главног дужника из уговора о кредиту од 30.03.2006. године на износ од 6.034,95 евра, односно по уговору о кредиту од 05.09.2007. године на износ главнице дуга од 6.874,98 евра, не представљају у овом конкретном поступку самостално главно потраживање, које може бити истакнуто након измирења главног дуга, већ су део главног потраживања тужиоца и то по уговору о јемству од 30.03.2006. године дуга у износу од 11.072,19 евра и по уговору о јемству од 05.09.2007. године дуга у износу од 14.061,40 евра, обрачунати уз главни дуг за период доспелости истог.

Неосновани су жалбени наводи којима се указује на погрешну примену члана 279 Закона о облигационим односима. Наиме, одредбом члана 279 став 1 Закона о облигационим односима прописано је да на доспелу а неисплаћену уговорну или затезну камату, као и на друга доспела повремена новчана давања не тече затезна камата, изузев када је то законом одређено, ставом 2 да на износе неисплаћене камате може се захтевати затезна камата само од дана када је суду поднет захтев за њену

исплату. Одредбом члана 400 став 1 истог закона прописано је да је ништава одредба уговора којом се предвиђа да ће на камату, када доспе за исплату, почети тећи камата, ако не буде исплаћена, ставом 2 да се може унапред уговорити да ће се стопа камате повећати ако дужник не исплати доспеле камате на време, а ставом 3 да се одредбе претходних ставова не односе на кредитно пословање банака и других банкарских организација. Из наведених одредаба закона произилази да банка у кредитном пословању са клијентима има право да наплаћује камату на камату. Када је у питању кредитно пословање банака и других банкарских организација искључење забране наплате камату на камату проистиче из члана 400 став 3 Закона о облигационим односима, којим је прописано да се кредитном пословању банака законски даје слобода у времену, начину и висини уговарања камате. У конкретном случају тужени је обавезан на исплату и законске затезне камате која је обрачуната до 14.07.2022. године и то по уговору о кредиту од 30.03.2006. године у износу од 5.037,24 евра, обрачуната на износ главнице од 6.034,95 евра и по уговору о кредиту од 05.09.2007. године износ од 7.186,42 евра, обрачуната на износ главнице од 6.874,98 евра, док је законска затезна камата досуђена на износе главница почев од 15.07.2022. године као првог дана након дана до када је извршен обрачун углавичене законске затезне камате па до коначне исплате.

Приликом одлучивања Апелациони суд у Београду је имао у виду и друге жалбене наводе, али је нашао да исти нису од утицаја на законитост и правилност првостепене пресуде у потврђеном делу, како у односу на утврђено чињенично стање, тако и на примењено материјално право у поступку доношења исте.

Како првостепена пресуда у потврђеном делу није захваћена битним повредама одредаба парничног поступка на које овај суд као другостепени пази по службеној дужности, нити оним повредама на које се посебно указује жалбом, те како је иста заснована на потпуно и правилно утврђеном чињеничном стању донета на основу правилне примене материјалног права, то је применом члана 390 ЗПП одлучено као у ставу првом изреке.

Како делимично преиначење одлуке о главној ствари није било од утицаја на одлуку о трошковима поступка, те како је иста донета правилном применом члана 153, члана 154, члана 163 ЗПП, то је применом члана 401 тачка 2 ЗПП-а одлучено као у ставу првом изреке.

Међутим, погрешно је првостепени суд применио материјално право када је обавезао туженог да износ главног дуга у иностраној валути и досуђену законску затезну камату, исплати у динарској противвредности по продајном курсу банке за девизе на дан плаћања, уместо по средњем курсу НБС, због чега је сходно одредби члана 395 Закона о облигационим односима, првостепена пресуда у означеном делу преиначена и тужени обавезан да главни дуг и камату по стопи прописаној Законом о затезној камати исплати у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, док је тужбени захтев у делу којим је тражена исплата главног дуга са каматом у динарској противвредности по продајном курсу банке на дан плаћања, одбијен као неоснован, те је применом члана 394 тачка 4 ЗПП-а одлучено као у ставу другом изреке.

Обзиром да је тужени успео у поступку, као ставом првим изреке, којим је

укинуто предметно решење о извршењу, то тужени нема правни интерес за побијање пресуде у овом делу, па је применом члана 378, а у вези са чланом 387 став 1 така 1 ЗПП одлучено као ставом трећим изреке.

Имајући у виду незнатан успех туженог у другостепеном поступку, то му сходно одредби члана 153 ЗПП-а не припада право на накнаду трошкова другостепеног поступка, то је одлучено као у ставу четвртом изреке.

Председник већа-судија
Иван Негић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић